

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

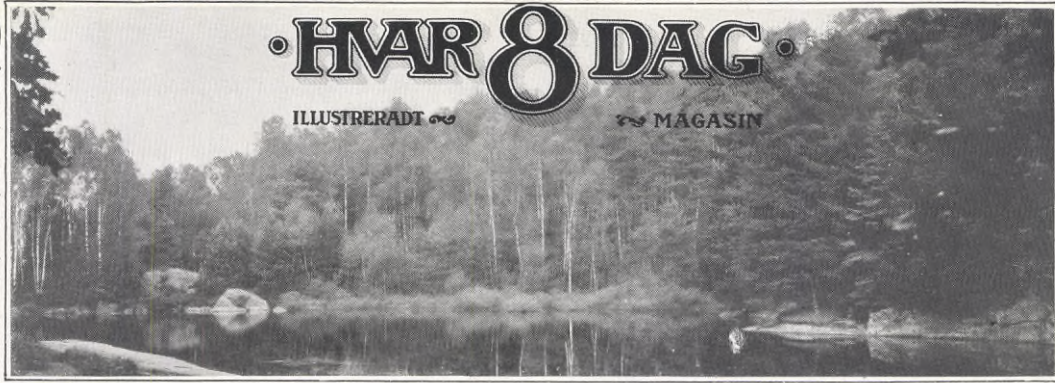
This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

PARKVY FRÅN WENDELSBERG. — AMATÖRFOTO.

14:DE ÅRG.

DEN 13 OKTOBER 1912.

Nº 2.

Foto. Jonason. Gbg.

Kliché: Bengt Silfverparre.

Evald Kiderup

Den 3 oktober fyllde professorn i jämförande språkforskning med sanskrit vid Göteborgs högskola, dr Ewald Lidén, femtio år.

Bror Per Ewald Lidén är född i Sandared af Sandhults församling i Elisborgs län den 3 oktober 1862. Föräldrarna voro landtbrukaren därstädes Gustaf Lidén och hans maka Sissa Nilsson. Efter att ha genomgått lägre läroverket i Borås och det högre i Jönköping aflade han å sistnämnda plats mogenhetsexamen 1883, hvarpå han samma år blef student i Uppsala.

Som sådan specialiserade han sig tidigt på språkvetenskap, enkannerligen etymologi. Redan 1886 kunde han i Arkiv för nordisk filologi publicera sina första "Etymologiska bidrag". Någon examensbegåfning var Lidén emellertid icke, och det dröjde ända till 1890, innan han blef färdig med den då för tiden tvångsämnesbelamrade fil. kand.-examen. Som innehafvare af Sederholms inrikes resestipendium studerade han därefter sommaren 1891 folkspråket i Bollebygds, Marks m. fl. häradet i Västergötland samt blef som innehafvare af Fjärde-Novemberstipendiet satt i tillfälle att idka språkliga studier vid Kristiania universitet och under resor i Norge. Nu följde i februari 1895 filosofie licentiatexamen och vid slutet af samma termin kallelse att vara docent i indoeuropeisk språkvetenskap vid Uppsala universitet.

Denna docentkallelse var så till vida anmärkningsvärd, som den skedde utan föregående disputationssprof för doktorsgraden. Kallelsen motiverades med hvad som var mera värdt än så: med hänvisning till förtjänstfullt vetenskapligt arbete. Talrika och betydelsefulla voro ock de skrifter, Lidén vid denna tid strödde omkring sig som frukter af sin vetenskapliga möda. Att här uppräknas deras titlar skulle icke tjäna något till, då den stora allmänheten dock är ur stånd att bilda sig en föreställning vare sig om deras innehåll eller deras vikt. Vare nog sagt, att de ledde till, att större akademiska konsistoriet i Uppsala 1898 tillerkände honom belöning ur Oscar II:s jubelfestdonation och att Lunds universitet uppförde honom på andra förslagsrummet till professuren i sanskrit med jämförande indoeuropeisk språkforskning därstädes.

Redan följande år förlades emellertid Lidéns verksamhet till Göteborgs högskola och därmed till den plats, vid hvilken han sedan framgent varit fäst. År 1898 hade de båda bekanta mecenaterna Oscar Ekman och James Carnegie ställt medel till förfogande med uttalande af en önskan, att "Högskolan till framtida hugkomst af H. Maj:t konung Oscar II:s senaste besök i Göteborg och hans ej blott då utan äfven dessförinnan Högskolan visade förtroende och välvilja blefve i tillfälle att upprätta en med hans namn förbunden lärostol i något af Högskolans vetenskapliga uppgifter påfordradt läroämne". I enlighet härmed upprättades vid Högskolan "Oscar II:s professor i jämförande språkforskning med sanskrit." Till förste innehafvare af denna professor kallade högskolans styrelse den 17 nov. 1899 Lidén, hvilken kallelse samma år af k. m:t stadfästes. Redan under höstterminen detta år hade han upprätthållit samma lärostol på förordnande. I sin inbjudningsskrift till Lidéns inställande i ämbetet kunde högskolans rektor följaktligen yttra, att Lidén icke var någon främling för henne. "Hon har redan haft förmånen att öfvertyga sig om den solida vetenskapliga utrustning, med hvilken han går till sitt nya värf, och den lyckliga förmåga han äger att göra densamma fruktbringande." "Äfven

denna direkta personliga bekantskap förutan," fortsatte rektor, "hade prof. Lidéns vetenskapliga id vunnit högskolans lifliga uppskattning, såväl genom dess betydighet i och för sig som genom det hedrande sätt, hvarpå den representerade Sverige i det internationella samarbetet inom forskningsgrenar, som kunna sägas framför andra vara internationella."

Dessa omdömen ha under de tolf år, som förlutit, sedan de först fälldes, endast kunnat ytterligare vinna i stadga. Det lider icke något tvifvel om, att prof. Lidén numera är att betrakta som ett af den nordiska språkforskningens allra starkaste namn.

Som nämnt är prof. Lidén framför allt etymolog. Hans studier rörde sig ursprungligen på det nordiska språkområdet, senare studerade han hos Bugge i Kristiania irska, öfvergick därifrån till sanskrit och grep sig slutligen an med det armeniska språket. För dettas närmare utforskande har han besökt det bekanta armeniska Mechitaristklostret i Wien och sålunda gjort personlig bekantskap med det lifvande, talade språket.

Det sista område, hvarpå den mångsidige, outtröttligt flitige forskaren — det är sällan arbetslampan hos honom släckes tidigare än kl. 3 på morgonen — slagit in är ett språk, som säkerligen vanliga dödliga knappast hört omtalas. Det är det tochariska språket, ett tills helt nyligen okänt indoeuropeiskt språk, hvars texter framgräfts ur gamla tibetanska ruinstäder. Texterna, som utgifvas af ett par tyska vetenskapsmän, Sieg och Sieglin, bearbetas af prof. Lidén, som äfven hållit föredrag om dem på orientalistkongressen i Athen innevarande år.

Sedan 1905 refererar prof. Lidén armenisk filologi i Streitbergs "Indogermanischer Anzeiger", ett godt bevis på det anseende, han åtnjuter inom den internationella forskningen.

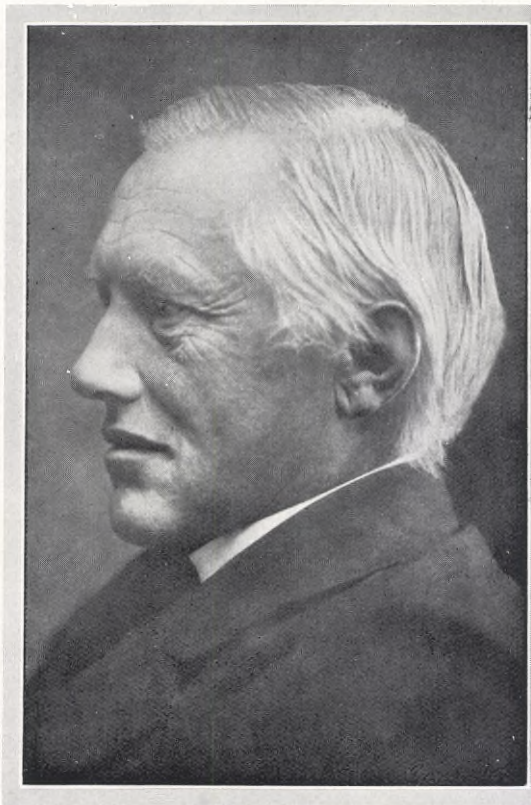
Vid Linnéjubileet 1907 kallade Uppsala universitet sin forne lärjunge till hedersdoktor inom filosofiska fakulteten.

Af Lidéns författarskap må utom mängden af bidrag till språkvetenskapliga tidskrifter samt till festskrifterna för Bugge, Noreen och K. F. Johansson nämnas Studien zur altindischen und vergleichenden Sprachgeschichte (1897), Ein baltisch-slawisches Anlautgesetz (1899), Blandade språkhistoriska bidrag (1903) och Armenische Studien (1908).

Dessutom har han i egenskap af lärare och kollega utöfvat en ytterst befruktande verksamhet, hvarpå han å femtioårsdagen fick mottaga ett vackert vittnesbörd i den ståtliga festskrift, som då öfverlämnades till honom räknande bidrag från ett stort antal af vår språkvetenskaps yppersta. Det var en hyllning icke blott åt den framstående vetenskapsmannen med den solida och grundliga lärdomen, den vida och fria blicken och den fruktbara kombinationsförmågan. Det var tillika en hyllning åt prof. Lidéns personliga egenskaper. De, som på ena eller andra sättet lärt känna Lidén, akta i honom en kärnsvensk natur, flärdlös i sitt väsen och vederhäftig i allt sitt görande och låtande, en personlighet af hög och oomstridd rang. Särskildt sättes han högt af de lärjungar, hvilka det blifvit beskärt att införas i språkvetenskapens allra heligaste vid hans säkra och alltid lifligt intresserade hand. Hvad man kan beklaga är att han ej satts att verka på en plats, där lärjungeskaror är större. Lyckligtvis befinner han sig ännu i sin fulla mankraft, hvarför man är berättigad vänta ytterligare mycket af honom till främjande af vårt lands forskning och vetenskapliga ära.

Den som en förmiddag i slutet af november år 1900 kom in på Theater des Westens, måste ovillkorligen genast lägga märke till publiken, som var en helt annan än den, som vanligen besökte operettens hem i Berlin. I en loge uppe på första raden satt Adolf Harnack, den världsberömda teologen; nere på parkett syntes i en krets af professorer själve Theodor Mommsen, den tyska vetenskapens grand old man, som, efter ett lif rikare på forskarbragder än de flestes, år 1903 gick ur tiden. Och högre upp på raderna vimlade det öfverallt af studenter från universitetet. Men så var också föreställningen anordnad af Akademiska Föreningen för konst och litteratur, biträdd af några bland Berlins förnämsta skådespelare, jag vill minnas Dumont och Reichelt, och på programmet stod Aiskhylos' Orestie. Det var ett djärft experiment, djärfvare då för tiden än nu, att, om också något

Kliché: Kon. A.-B. Benigt Silfverparro, Söhm. Gbg.

förkortad, framföra den gamle grekiske tragödens mäktiga trilogi. Men försöket lyckades, i främsta hand därför, att de grekiska dramerna gäfvos i en tolkning, som ej verkade öfversättning blott, ej heller var en fri bearbetning, utan en genial forskares omdiktning på det egna modersmålet, utförd med en sakkunskap, hänförelse och kärleksfullhet öfver allt beröm. Den ungdomliga publikens tacksamhet utlöste sig också slutligen i dånande rop: "Wilamowitz! Wilamowitz!"

Men vi studenter ropade förgäfvos och finga nöja oss med att vid nästa föreläsning på universitetet i det sedvanliga hälsningssparkandet inlägga än större energi och kraft än annars.

Mer än ett decennium har gått se'n min första termin i Berlin, och när jag nästa gång får vara med och hälsa Wilamowitz vid hans inträde i en föreläsningssal, är det här hemma i Sverige.

Ulrich von Wilamowitz-Moellendorf är den samtida antikforskningens mest lysande namn. För den rätta förståelsen och uppfattningen af den grekiska antiken har hans arbete betydtt mer än generationers före honom (jag citerar en af hans främste vedersakare). Wilamowitz' vetenskapliga storhet ligger framför allt däri, att han behärskar hela den grekiska litteraturens och kulturens omätliga område ej blott med en lärdom, som icke känner några gränser, utan ock med ett djup och en originalitet, som är utan motstycke; beundransvärd är också den metodiska skarpblick och den idériedom, hvarmed han angriper de svåraste problem, löser eller åtminstone för dem framåt.

En ingående värdering af Wilamowitz' verk eller ens en öfversikt af hvad han åstadkommit kan ej

denna korta bildtext ge, blott några knappa antydningar. De tidigare hufvudarbetena utgöras af en följd i och för sig mönstergilla och genom hela sin läggning förebildliga upplagor af grekiska tragedier; en annan rad af undersökningar har klargjort en mångfald grekiska diktverks genesis och vägrödjande följt deras öden genom antik och byzantinsk tid. Wilamowitz' lifliga fantasi och djärfva tankar ha, äfven där de varit för djärfva, blifvit bestämmande för forskningen på den grekiska stats- och rättsvetenskapens område. Den just i de två sista decennierna så mäktigt uppblomstrande papyrologien har han ägnat några af sina genialaste studier. Som ledare för Berlinakademiens stora grekiska inskriftsverk har han gett epigrafiken mäktiga impulser. Själf har han en gång yttrat, att tillfälliga omständigheter ibland inverkat, på valet af ämnen, men hvad som än

hans vidtomspännande fallit inom ramen för intressen och skarpa kritik, öfverallt har han öppnat nya vägar och visat nya mål, och i många hänseenden har han tryckt sin prägel på modern klassisk forskning.

Men Wilamowitz vänder sig ej blott till vetenskapsmännen af facket. Det gamla Hellas är för honom minst af allt ett det lefvande lifvet fjärrat land. Tvärtom är det hans fasta öfvertygelse, att antiken alljämt har en omätbar betydelse för den moderna tiden, visserligen icke som ett oupphinnligt mönster i den mening det gångna århundradets nu öfvervunna svärmiska klassicism fattade den, utan emedan antiken är ej blott grundlaget till, utan ock en typisk förebild för vår egen kultur. Den klassiske filologens plikt är det att meddela detta budskap också åt dem, som själfva stå det vetenskapliga arbetet fjärran. Därför har han utgett och låtit uppföra sina tolkningar af de gamla grekiska tragödena, därför har han hållit och sedan offentliggjort sina af stark personlig egenart burna "Reden und Vorträge". Wilamowitz' också för en större allmänhet afsedda Griechische Litteraturgeschichte, som på få år utgått i tre upplagor, är väl ingen lätt kost, men skänker den, som griper sig an med boken, den yppersta framställning af ämnet, som nu till dags finnes. Karakteristikerna af de olika författarne äro gifna i korta och träffande drag och belysta af raska jämförelser, som visa, att blott en full förtrogenhet med de öfriga kulturlärdernas litteratur kan frambringa den säkerhet i omdömet och den finhet i känslan, som äro nödvändiga förutsättningar för att rätt förstå och rätt värdesätta den grekiska. En parallellbok till litteraturhistorien,

Forts. å sid. 28.

Foto. Blomberg, Sthm.

STADSARKITEKTEN L. HEDIN OCH HANS MAKAS, FRU A. HEDIN, FÖDD
BERLIN, GULDBRÖLLCOPSDAGEN, DEN 2 OKTOBER.

Guldbräöllop firades den 2 okt. af stadsarkitekt L. Hedin och hans maka inom den närmaste familjekretsen. Till den vackra och ansläende fästen ingick ett stort antal telegrafiska lyckönskningar, särskildt att omnämna sådana från Drottningen och Enkedrottningen.

Det "stora arfvet" från Amerika är en hägring, som nog en och annan känner till. Medan den i vanliga fall aldrig blir mer än en vacker förhoppning, synes den för fröken *Maria Elisabeth Gylling* i Jönköping vilja manifesteras sig i en den ståtligaste millionförmögenhet. På 1870-talet alled i Amerika en svensk vid namn Per Gylling, lämnande åtskilliga millioner kr. efter sig. Många sökande till arfvet ha anmält sig men som obehöriga tillbakavisats. Fröken Gylling lär emellertid till

Foto. H-lm, Jönköping. Klisché: Bengt Sjöversparre.

FRÖKEN M. E. GYLLING i Jönköping förmodad arftagarinna till 18 mill. kronor.

fullo kunna styrka sin rätt till förmögenheten, hvilken nu växt till 18 mill. kr. Hon är 75 år gammal och så utarmad att hon åtnjuter fattigunderstöd.

Under dagarna 23—28 sept. har i Boston hållits en stor *internationell handelskammarkongress*. Från resp. länder, Förenta staterna oberoändade, hade sändts 400 delegerade. Sverige representerades af Sveriges Allmänna Exportförening genom dess verkställande dir. John Hammar och sekreterare Bengt Ljungberger, af Stockholms Handelskammare genom dir. Josef Sachs samt af Gefle Handelskammare genom dir. O. Hjort, Sandviken. Efter kongressens slut företogo deltagarne en rundresa till de större amerikanska städerna. — Vi få möjligen anledning närmare återkomma till denna för den internationella handelsverlden betydande tilldragelse.

GRUPP AF DELTAGARE I DEN STORA INTERNATIONELLA HANDELSKAMMAREKONGRESSEN I BOSTON: Ombord "Kaiserin Augusta Viktoria": 1. CANON LEGRAND, kongr. president; 2. dir. JOHN HAMMAR och 3. herr BENGT LJUNGBERGER, ombud för Sv. Allm. Exportförening.

Efter porträtt.

DIREKTÖR G. DALÉN.

En svår olyckshändelse inträffade den 27 sept. vid de af aktiebolaget *Gasaccumulator* vid Alby gård i Botkyrka verkställda experimenten med sprängning af acetylen-gasbehållare. Genom en olycklig tillfällighet exploderade en cistern i samma ögonblick bolagets direktör ingenjör *Gustaf Dalén* samt ingenjörerna A. Gyllsdorf och H. Sköldberg närmast sig för att göra en undersökning. Den utslungade, brinnande acetonmassan stänkte öfver dem, tillfogande dem svåra brännskador. Ingenjörerna Gyllsdorf och Sköldberg torde inom kort vara återställda, hvaremot utgången med hänsyn till ingenjör Dalén är oviss. Någon fara för lifvet anses icke föreligga, men att frukta är, att han kommer att förlora sin syn, delvis eller helt och hållet. Den olycka, som drabbat ingen. Dalén, har ätven utanför den

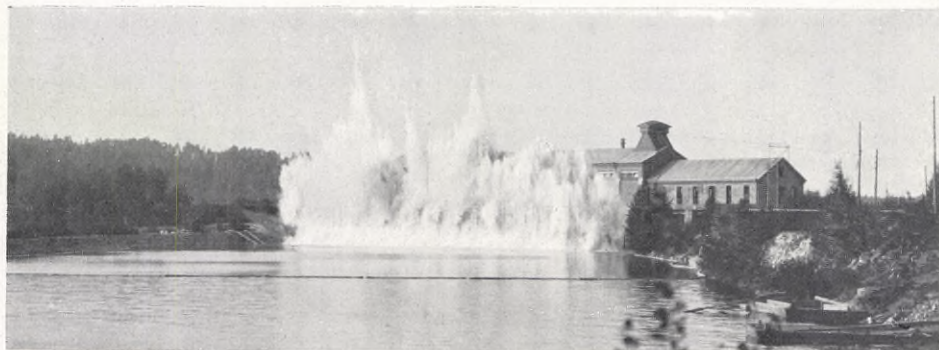

Kliché: Bengt Sjöfversparre.

OLYCKSPLATSEN där explosionen ägde rum.

närmast berörda vänkretsen väckt sorg af det skäl att den synes komma att stäcka en framstående och alltiämt löftesrik uppfinnarebana. Född 1869 genomgick D. Chalmersska institutet i Göteborg och studerade under ett år vid Zürichs Polytechnicum; vann efter återkomsten till Sverige anställning vid A.-B. de Laval's ångturbin och sedan vid Svenska karbid och acetylenaktiebolaget. År 1909 blef han verkställande direktör för Svenska aktiebolaget *gasaccumulator*, hvilket, helt och hållet grundadt på uppfinningar af ingenjör Dalén, efter hand lyckats förskaffa sig världsmarknad för sina alster. Dess agaklippljus, automatisk tändnings- och släckningsanordning för fyrar o. d., hvilket nu som bäst sprides öfver hela jorden, har förskaffat sin uppfinnare världsrjkte.

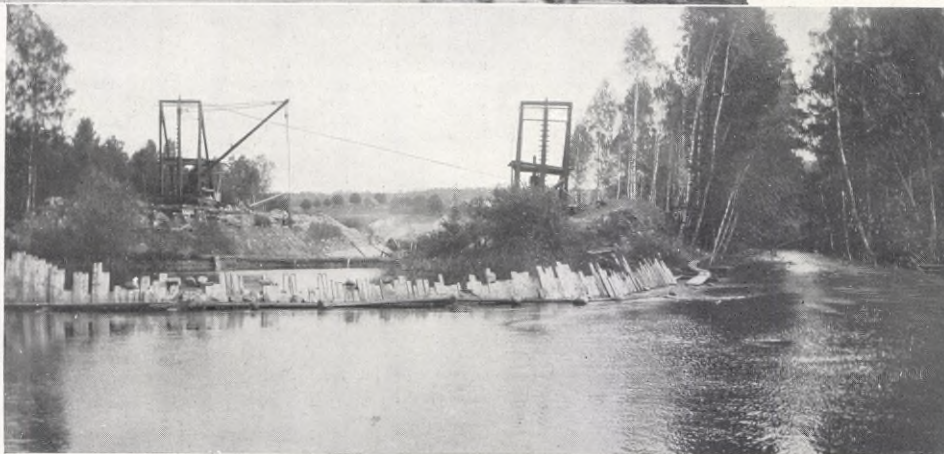
Vid *Näs kraftstation* i Dalarne, hvilken underminerats af vatten o. så godt som hängt på landfästena, ha, med en arbetsstyrka af 450 man, dag och natt under två månaders tid pågått omfattande reparationsarbeten. De härför uppförda båda fördämningarna ha nu i dagarne, sedan reparationsarbetet avslutats, undan-skaffats genom sprängning m. dynamit. Till de båda sprängningarna,

SPRÄNGNINGEN VID NÄS KRAFTSTATION.

hvilka verkställdes af öfveringen. C. F. Bergström, Horndal, åtgick en dynamitmassa af icke mindre än 1100 kilogram.

Sedan år 1906 försiggår en större *reglering af Svartån* i Jönköpings län, genom hvilken 4000 tunnland mark med utomordentligt bördig jord skola torrläggas o försättas i odlingsbart skick. Omkr. 1000 tunnland äro redan lagda under plögen och lämna de rikaste skördar. Regleringsarbetet skall vara slutfördt år 1914.

SVARTÅREGLERINGEN. Fördämningar och afledning af Svartån ofvanför Haga Holme.

ON gick utåt Kungsholmen. Det var en blå septembermiddag, litet kylslagen trots solen, med hvass luft och blåsande rökar öfver de stora fabrikskvarteren. Brädstaplar och tegelupplag kantade stränderna af Klara sjö, och på venster hand höjde sig några halfgulnade träd öfver vattnet. Blad flögo omkring. nghvisslor skreko ikapp, och långt borta kom ett tåg ringlande som en orm.

Men hon såg och hörde alltsammans utan att fästa sig vid det. Hon tänkte på sig och sitt. Lätt framåtböjd, med klädningen stram i blåsten gick hon fort och ifrigt, ansiktet var inte ungt men hållningen och rörelserna voro unga och mjuka — en kvinna som kunde vara sina trettiofem och mera till, men inte i dag, inte just nu. Och en mycket vacker och mycket elegant kvinna.

Klockan slog ett, och åter började kören af ånghvisslorna. Det bölade och tjoth och slutade i långa, utdragna, fallande läten. Från Bolinders och Separator kommo arbetarne. Gatan blef plötsligt svart. Den ensamma kvinnan fann sig midt i en flod af män, tysta och brädsakande de flesta, alla möjliga typer och alla möjliga åldrar, en jämn ström af armar och ben, där ansiktena liksom försvunno i det hela. Hon fick en liten flyktigt skrämsel och väcktes ur sina tankar. Men ingen lade vidare märke till henne; det glimmade till i några pojkögon vid kjolfraset, de öfriga fortsatte sin väg utan att se eller utan att bry sig om hvad de sågo. Och hon dref vidare — som ett bjärt höstlöf på den svarta strömmen.

I ett hus på Bergsgatan försvann hon. Hon stannade några minuter i trappan, och för hundra gången halfgrät och halfskrattade hon åt sig själf. Det var naturligtvis en galenskap alltsammans. Hon begrep ännu inte hur det hade kommit. Men faktum var att nu stod hon här igen, dum och lycklig och röd i kinderna som en pensionsflicka på sitt första äfventyr — hon den firade och afundade, den som alla sökte och som inte allt för få funnit, operastjärnan, skvallrets grande amoureuse, både bättre och sämre än sitt rykte, men i alla fall med ryktet vädrande i hämlarna som en skrämnd och lysten hund. Hon stod i en trappuppgång på väg till ett litet studentrum i fjärde våningen. Om några minuter skulle hon kasta sig i armarna på en ung man och glömma hvem hon var. Bara vara lycklig som hon varit det i en hel månad nu, utan tankar, utan minnen, utan trettiofem år och litet till. För hvar dag som gick hade hon sagt till sig själf: jag drömmer, och i morgon vaknar jag. I morgon är jag åter jag. Men när den nya dagen kom med samma bultande blod och samma ljuftva nonsens, blef hon rädd att vakna och hon tryckte drömmen till sig, tvang den att lyda sig eller tvang sig själf att lyda allt detta märkvärdiga som hon ännu för några månader sedan skulle gapskrattat åt som åt en barnsaga eller gaspat åt som åt ett operaparti, genomtröskadt till leda. Nu hade operan flyttat midt in i hennes eget lif. Det var inte längre bara en röst som sjöng. Hela hennes jag, hvar blodsdroppe i hennes kropp sjöng, och hon lyddes häpen och ödmjuk och misstänksam på en gång.

En stund stod hon och stirrade på visitkortet på dörren: Sven Viberg, med. kand. Det talades om att några ungdomliga entusiaster gått upp och kysst hennes dörrskylt; nu kunde hon göra detsamma med namnet där framför henne. Hon var förhäxad, och hon brast i ett tyst skratt som inte lät vidare

muntert. Men så knackade hon snabbt med den öfverenskomna signalen och steg in utan att vänta.

En ung man reste sig från ett skrifbord, belamradt med böcker, preparat, tobak, en afäten frukostbricka, ett par manschetter. Han var mörk men blicken var granitgrå under svullna ögonlock, närstyrt och genomträngande trots tröttheten — en läkares och en nattvakares blick. Han bar nattrock men ingen väst och ingen krage; halsen såg onaturligt lång ut och svag i jämförelse med det kantiga, korta, energiska hufvudet. Dragen liknade en ung och litet illa medfaren imperators, bara icke minnen, den var mjuk och lös i linjerna som en kvinnas.

— Jag tror man är i negligé, skäms, klockan som går på tu . . .

— Det blef litet sent i går.

— Sudd? Hon nöp honom i örat och drog ner hans ansikte till sitt och kysste det. Du ser trött ut, käraste. Ack, lofva mig att du inte sitter uppe om nätterna och fördärfvar dina ögon. De där otäcka luntorna springer ju inte sin väg . . .

Hon talade med en förställd och kvittrande röst, som till ett barn. Han svarade faste. Den envisa blicken såg ut genom fönstret, fastnaglad vid en punkt därute, hypnotiserad.

— Gud, så här ser ut för resten! Skall jag hjälpa gossen att få i ordning? Du är slarfvig som ett geni, Sven; du behöfver i alla fall en kvinna, en riktigt dum och förständig liten kvinna som jag.

Och åter kvittrade hennes röst, och hon, som minst af allt var dum eller förständig, njöt af att krypa ihop inför sig själf därför att hon älskade.

— Hvad jag är lycklig, hvad jag är lycklig, mumlade hon. Jag tror att jag skall se det här rummet i mitt sista ögonblick. Det är som om ingenting ondt kunde hända mig, när jag väl är här. Jag blef litet rädd nyss . . .

— När då?

— På gatan. Jag kom midt upp i hela arbetarskocken. Jag tyckte att jag kände hur de hatade mig, hur de måste hata mig. Är du aldrig rädd? Har du aldrig känt något sådant?

— Nej. För rästen, jag hör dit själf, till arbetarne. Jag har bott hela min tid här på Kungsholmen, min far var verkmästare, och i min barndom gick jag också på fabrik, det har jag väl talat om?

— Jo, hon mindes det. Det hade varit en sensation på köpet i hennes kärlek att han kom från en annan värld än hon; det hade legat något af upp-täckstens tjusning i detta. Hon älskade honom därför att han var det nya, och i sin naivitet inbillade hon sig att han innerst måste tänka och tycka och se allting på ett helt annat sätt än hon. Det började med att hon greps af ett besynnerligt begär att eröfra allt detta främmande. Hon tänkte att hon ändå skulle kunna ha sitt för sig, ha sig själf i bakfickan, om det gällde. Men nu var hon hans utan hjälp och utan återvändo. Att hon det oak-tadt icke ansett sig kunna albryta en gammal förbindelse, som hon delvis hade sin karriär att tacka för, gjorde henne inte något bekymmer på allvar. Det plågade henne när hon tänkte på det, men det var inte så ofta. Det var en af dessa ledsamma konflikter, som man fick gå omkring när man inte kunde lösa dem, och det var inte värdt att skaffa sig gråa hår på kuppen. Hon bedrog inte sin nya kärlek på något väsentligt genom att någon gång honorera den gamla och pensionerade.

— Det är bra folk, fortsatte han. Arbetarne menar jag. Ärliga och hyggliga de flesta som jag känner.

— Å, ärliga! Hon blef litet torr i rösten. De

(Forts. å sid. 32.)

Den stora fältmanövern i Västergötland, som just är afslutad, har ställt ofantliga kraf på de deltagande truppernas uthållighet och förmåga att uthärda strapatser, prof som fyllts öfver förväntan väl. Fienden, som kom uppmarscherande från landstigningsplatser på Västkusten ha lika litet som försvararne

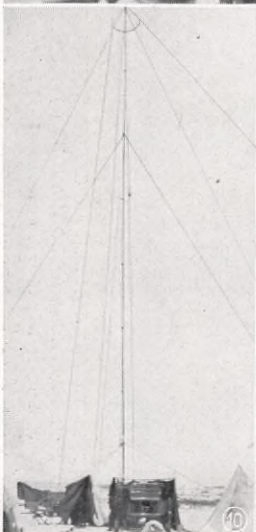
som sammandrogos uteder Lidan unnat sig mycken ro; de ha marscherat, stridt och frusit med en glädthet i humöret som varit välgörande att åse. Många vackra drag af detta urgammalt svenska soldatlyne har iakttagaren kunnat anteckna från de krigiska dagarne. Ett af de vackraste var den harm som

1. KRIGSBILD. 2. SPEJARE 3. EN FREDLIG SNÖVÄDERSBILD UNDER KRIGET.
Foto. af H. 8. D:s egen utsände fotograf.

BILDER FRÅN DEN STORA HÖSTMANÖVERN.

1. KONUNGEN OCH KRIGSMINISTERN STUDERA FÄLTKARTAN. 2. HÖGKVARTERET I FALKÖPING. 3. UTLÄNDSKA OFFICERARE OCH DE SVENSKA VÄRDARNE, *majorerna Steuch (1) och Linder (2)*. 4. FIENDENS FRÄMSTE STORMA ÖFVER SNIPEBRO. 5. PATRULL. 6. FIENDENS LÅNGA SKYTTELINIER RYCKA FRAM VID FLOBY. 7. EN VÅL DOLD SKYTTELINIE. 8. SKYTTEGRAFVAR PÅ VALEBERGET. 9. A-KÅREN PÅ RETRÄTT VID HELLESTAD. *Typisk vestgötabygd*. 10. GNISTSTATION. 11. LEDAMÖTER AF FÖRSVARBEREDNINGEN, (*gruppen närmast*) STUDERA POSITIONS-ARTILLERIET. 12. KRIGET AFLÄSES LÖRDAG F. M.

Foto. af H. 8. D:s egen, utsände fotograf.

lågade ur ögonen på en värmländsk löjtnant som af öfvermakten tvingades tillbaka med sina fåtaliga gossar från en af Lidans öfvergångar. För att icke tala om bohussläktingarnes stolta parad efter stridens afläsnings i lördags förmiddag. Den som såg den kunde icke tro att dessa gossar hade bakom sig en hel veckas mycket kräfvande strapatser.

Med mycket intresse ha öfningarna följts af konungen, prins Carl och kronprinsen. Särskildt den sistnämnde har varit outtröttlig. Ofta har

hans bil susat ut från Falköping långt innan den första strimman af dager hunnit upp på himmelen och sent har han vändt åter. — Prins Carl måste ha haft sin lust af att se, hvilken hurtighet som utmärkte det i öfningarna deltagande kavalleriet. Både hästar och folk ha tagit det hela som en dans.

Det kvardröjande intrycket af "kriget i Västergötland" är sålunda att vårt folk alltjämt bevarar friskt humör, uthållighet och förmåga af uppoffring från forna tider, då dessa egenskaper gjorde svenskarne till Europas herrar.

Den 13 september försiggick i Tokio den högtidliga likbegängelsen af Meiji-ærans kejsare, Mutsuhito, efter sin död benämnd Meiji Tenno, i svensk översättning motsvarande "det stora upplysningstidehvarfvets himmelske kejsare".

Alltsedan hans dödsdag den 30 sistlidne juli har japanska nationens nära nog uteslutande intresse varit riktadt på ett värdigt firande af hans begrafning, hvilken på samma gång som den skulle uttrycka Dai Nippons djupa sorg öfver den störste af dess herskare sedan grundläggarens Jimmu Tennus dagar, även skulle framstå som ett historiskt pageant. Japanska parlamentet, som vid dödsfallet i hast sammankallades, voterade på kejsarlig proposition ett anslag af 2,800,000 kronor, den kejsarliga kassan bidrog med 3,700,000 kronor och Tokios stad anslag ett belopp af 200,000 kronor, allt för bestridande af dels kostnader för begrafningen dels representationsutgifter, i anledning af väntade officiella representanter från europeiska länder. Därjämte anordnades insamlingar från inhemska och utländska firmor etablerade i Tokio, och hvarje husägare eller hyresgäst anmodades att i möjligaste utsträckning dekorera fasaden af sin bostad.

Också erbjöd hufvudstaden å begrafningsdagen det mest imponerande uttryck af Nippons sorg vid Mikadons död. Icke blott utefter de gator, där begrafningsprocessionen skulle passera, voro svarta draperier upphängda längs hela linien utan äfven å öfriga stadsdelar, utanför hvarje hus fladdrade på halfstäng den uppgående solens flagga, behängd med sorgflor, de eljest skimrande kulörta papperslyktorna voro utbytta mot hvita sådana med svarta ramar, och de byggnader,

Kl. 10:30 nådde processionen Aoyama fält, begrafningsceremonien och offerandet i det därstädes uppresta templet fortgick till midnatt, hvarefter de jordiska kvarlevorna af Japans omdanare och nyskapare fördes per tåg till Kioto att nedsättas å den plats, där under revolutionsåret 1868 hans trupper utkämpade en af sina hetaste strider mot shoguns soldater.

ETT SENASTE PORTRÄTT AF JAPANS NYLINGEN BORTGÅNGNE, STORE KEJSARE OCH NYDANARE.

DET SISTA PORTRÄTTET AF GENERAL NOGEI (2), taget vid PRINS ARTHURS AF CONNAUGHT (1) ankomst till Yokohama såsom konung Georgs representant vid begrafningen. Efter begrafningshögtidigheternas slut begingo generalen och hans maka harakiri.

der, som ägde glasfönster, hade desamma dolda af svart krusflor.

Klockan 8 på aftonen utgick processionen från det kejsarliga palatset, och fortskred under kannon salut mot Aoyama paradfält, där begrafningsceremonien skulle äga rum. Främst i tåget gingo de traditionella pipblåsarne, utförande en vemodig, genomträngande men i kvällens mörker stämningssgivande sorgmarsch. Iklädda gammaljapanska dräkter följde därefter fackelbärare, shintopräster, standarbärare; efter dessa 5 stycken oxar, dragande den 2-hjuliga enorma vagnen, lackerad i svart, guld och rödt som i en för ett europeiskt begrafningståg ovanligt hastig fart rullade fram på afsiktligt gnisslande, jämrande och rikt metallsmuckade hjul.

Efter densamma följde tjänstemän vid den aflidne kejsarens hof, bärande dennes senast burna sandaler, favoritsabel, och tåget afslutades af i moderna uniformer iförda hof-, departements- och kommunala tjänstemän samt officerare af armén och flottan. Kl. 10:30 nådde processionen Aoyama fält, begrafningsceremonien och offerandet i det därstädes uppresta templet fortgick till midnatt, hvarefter de jordiska kvarlevorna af Japans omdanare och nyskapare fördes per tåg till Kioto att nedsättas å den plats, där under revolutionsåret 1868 hans trupper utkämpade en af sina hetaste strider mot shoguns soldater.

De japanska myndigheterna reserverade för de främlingar, som vistades i Tokio en af de mest välbelägna platserna utmed den route, den kejsarliga korttügen passerade, och samtliga våra till ett 15-tal uppgående landsmän, som då uppehöll sig i staden erhöllo inträdeskort att därifrån åse processionen.

När något af större intresse, äfven för den svenska allmänheten, passerar i det land där Ni vistas, insänd då goda fotografier jemte beskrifning.

Till H. 8. D:s läsare i utlandet.

När något af större intresse, äfven för den svenska allmänheten, passerar i det land där Ni vistas,

insänd då goda fotografier jemte beskrifning.

H. 8. D. honorerar omedelbart hvad som användes.

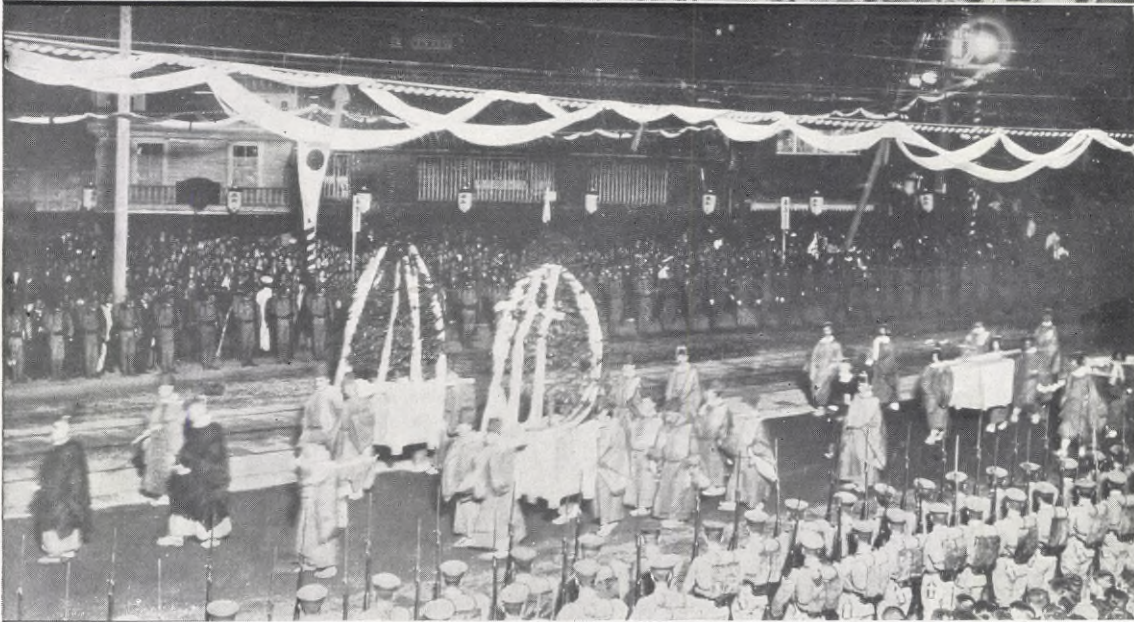
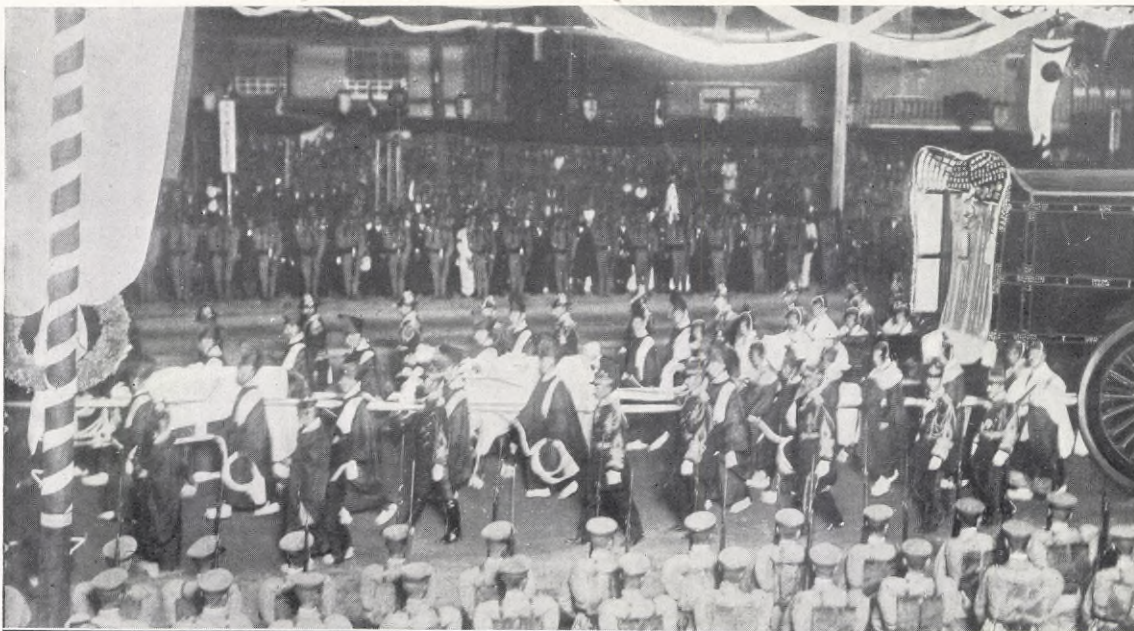
Till H. 8. D:s läsare i Sverige.

När något af större intresse för den stora allmänheten passerar i Eder stad eller trakt,

insänd då genast fotografier jemte beskrifning.

H. 8. D. honorerar omedelbart hvad som användes.

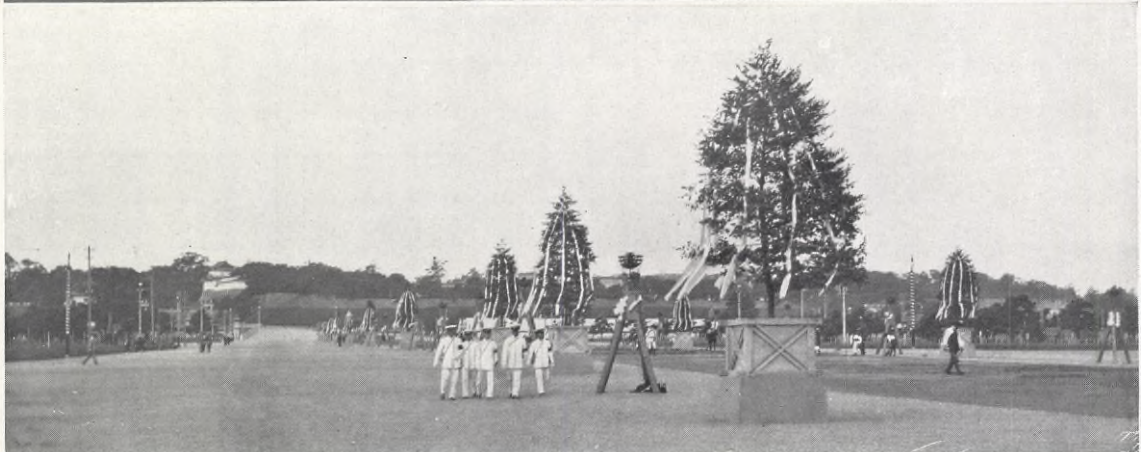
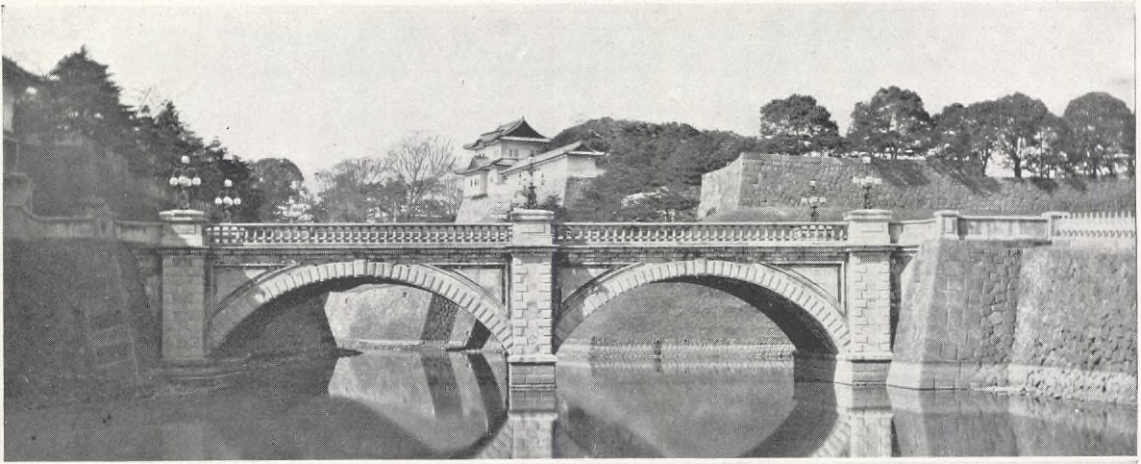
Efter originalfotografier.

Öfverst: DEN NATTLIGA PROCESSIONEN: Likvagnen med den ofantligt stora kistan, dragen af fem oxar, öfverhöljda med hvita dukar. Vagnen, eller rättare kärran, hade två hjul så konstruerade att de vid rörelse afgjvo sju olika, klagande läten. Mellert: DE TVÅ TRADITIONELLA TRÄD som skola planteras framför den kejsrliga grafven i Momoyana i Kioto.

Nederst: HOFFUNKTIONÄRER OCH OFFICERÄRE.

Klick: Kem. A.-B. Denst Silfverparve, Sthm.-Gbg.

KEJSERLIGA PALATSET I TOKIO hvarifrån processionen utgick öfver breda, finsandade avenyer till Aoyama paradfält, där religiösa ceremonier försiggingo.

DEKORATIONER LÄNGS VÄGEN FRÅN SLOTTET (längst i bakgrunden å nedre bilden). Bandbehängda träd och kolossala fyrfat. EFTER ORIGINALFOTOGRAFIER.

Forts. fr. sid. 19.

liksom den ingående i det stora tyska samlingsverket "Kultur der Gegenwart", är den utomordentligt lärarika och väckande framställningen af "Staat und Gesellschaft der Griechen".

De skrifna böckerna äro emellertid enligt Wilamowitz egen mening blott surrogat för det talade ordet. Som föreläsare och lärare är han också sällsynt uppuren. Hans utpräglade och lifliga personlighet, hans lysande och etsande värtalighet ge en särskild lockelse och glans åt hans föredrag. På den unge studenten, som första gången hör denne förkunnare, verka hans ord som en uppenbarelse af Hellas' oförgängliga makt och skönhet. Och kommer man, som jag helt nyligen, efter långa år tillbaka till den gamla föreläsningssalen, så gripes och tjasas man åter af samma entusiasm och glöd i föredraget och beundrar den monumentala talarkraft, som alltjämnt gör Ulrich von Wilamowitz-Moellendorfs föreläsningar till sällsporda högtidsstunder.

Till sist ett par korta data. Greifswalds universitet kallade 1876 den då blott tjugosjuårige forskaren till professor, 1883 kom han till Göttingen, dit snart studenter från alla världens kulturländer strömmade samman för att höra honom, slutligen 1897 till Berlin, hvars universitet som bekant alltid söker draga

till sig rikets främsta vetenskapliga storheter. Sedan 1900 är Wilamowitz medlem af preussiska vetenskapsakademien, och att medlemskallelser från in- och utländska vetenskapliga samfund i rik mängd kommit honom till del, behöfver väl ej sägas. Men den största hedersbevisningen var måhända den Wilamowitzstiftelse för vetenskapligt ändamål, som till sextioårsdagen, den 22 december 1908, upprättades af inemot 800 klassici af 20 olika nationer.

* * *

För två år tillbaka, mars 1910, aflade Wilamowitz ett besök i Lund och höll en föreläsning i dess universitet. Nu har han antagit en inbjudan af Föreningen för Klassisk Filologi i Uppsala och kommer sålunda att om några dagar* hålla tvänne föredrag härstädes, hvar till sluter sig ett i Stockholm, anordnad af Stockholms Humanistiska Förbund. Den fräjdade forskarens besök är en synnerligen remarkabel händelse i främsta rummet för oss klassici, men torde ock kunna bli af osedvanligt intresse för enhver annan, som begagnar tillfället att höra denne geniale vetenskapsman och lysande vältalare.

* Sedan detta var skrifvet, ha föredragen i Upsala afhållits.

3. *Bulgarien*: KONUNG FERDINAND I. 1. *Turkiet*: SULTAN MUHAMMED V.
2. *Rumänien*: KONUNG CAROL I. 4. *Serbien*: KONUNG PETER I. Efter originalportr.
7. FRÅN BALKANTRONFÖLJARNES MÖTE å bulgariska kronprinsens myndighetsdag
d. å. Fr. v.: Kronprinsarne: Alexander af Serbien, Boris af Bulgarien, Constantin
af Grekl. n. d. Ferdinand af Rumänien och Danilo af Montenegro.

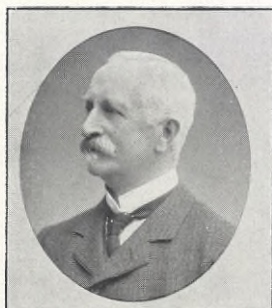
5. *Grekland*: KONUNG GEORGIOS I.

När detta skrives, är det ännu icke fullt säkert, om krig skall utbryta på Balkanhalvön eller icke. Bulgarien, Serbien, Grekland och Montenegro ha mobiliserat, Turkiet likaså, hvilket dock i intet fall just torde betyda, att de olika arméerna med detsamma äro färdiga att träda i aktion. Ingen af de fyra Balkanmästaternas ansvarige ledare torde vara synnerligen
Forts. å sid. 31.

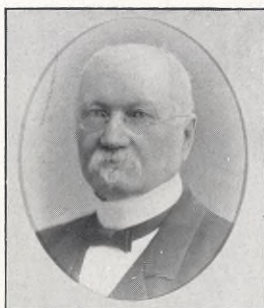
6. *Montenegro*: KONUNG NIKOLA I.

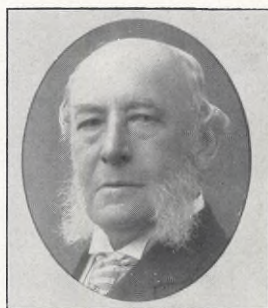
* Data å nästa sida.

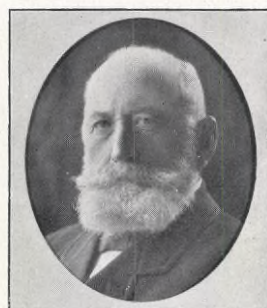
W. G. HAMILTON.
Grefve. Godsägare. — Hjelmsäter. 75 år 26 Sept.*

A. F. O. CEDERBERG.
F. d. Öfverste. — Stockholm. 75 år 12 Okt.*

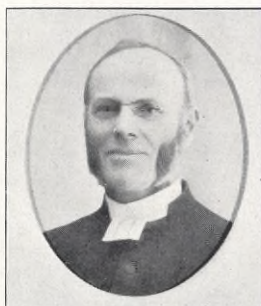
L. V. M. WERNMARK.
F. d. Öfverläkare. — Stockholm. 75 år 6 Okt.*

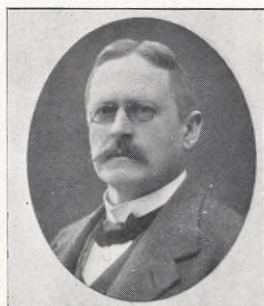
G. C. E. BARNEKOW.
Friherre. Godsegare. — Wannaröd, Sösdala. 75 år 29 Sept.

O. A. CARLSSON.
Kontr.-prost. Kyrkoherde. — Mörlunda. 75 år 7 Okt.

O. A. OTTANDER.
Kontr.-prost. Kyrkoh. — Östervåla. 70 år 6 Okt.

P. A. S. H. POHLMAN.
Förste Stadsläkare. — Söderhamn. 50 år 2 Okt.*

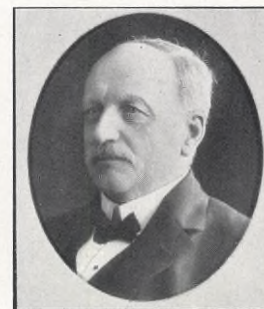
C. G. EKMAN.
Redaktör. — Eskilstuna. 40 år 5 Okt.*

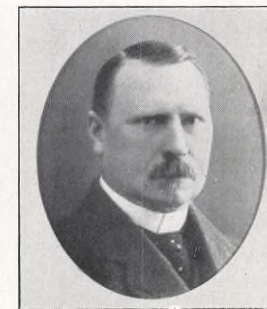
W. T. LUNDGREN.
Konsul. — Strömstad. 75 år 1 Okt.*

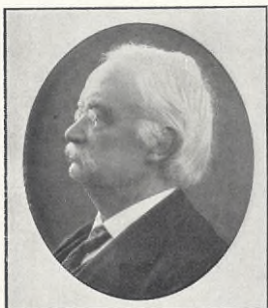
G. L. ALLAN.
Distriktschef. — Göteborg. 60 år 28 Sept.*

K. E. LÖWENADLER.
Direktör. — Stockholm. 60 år 27 Sept.*

J. RUDHOLM.
Disponent. — Norrköping. 50 år 25 Sept.*

T. F. H. TULLBERG.
F. d. Professor. — Upsala. 70 år 9 Okt.*

J. P. LUNDGREN.
Professor. — Stockholm. 55 år 7 Okt.*

A. M. JOHANSON.
Lektor. — Stockholm. 50 år 13 Okt.*

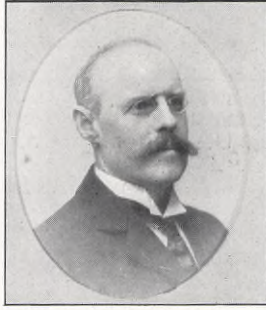
A. F. KJELL.
Distriktsveterinär. — Deje. 50 år 3 Okt.

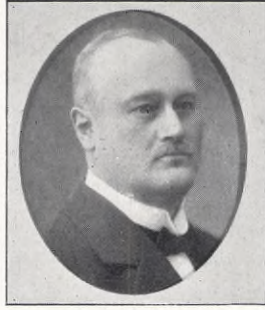
* Data här nedan.

P. C. VON PLATEN.
Generalmajor. — Sköfde.
60 år 8 Okt.*

H. G. WESTRING.
F. d. Justitieråd. — Stockholm.
55 år 11 Okt.*

C. G. EDSBERG.
Hofrättsråd. — Jönköping.
50 år 28 Sept.

N. SONESSON.
Borgmästare. — Söderhamn.
50 år 10 Okt.*

A. C. K. GENBERG †.
Bisopinna. — Kalmar.
F. 21. † 21 Sept.*

J. F. C. BURMAN †.
Teknare. Teckninglärare.
Stockholm. F. 31. † 21 Sept.*

C. J. BREITHOLTZ †.
Öfversteljtnant. — Strängnäs.
F. 59. † 17 Sept.*

B. L. S. A. HAGSTRÖM †.
Kommandant. — Leopoldville,
Kongo. F. 71. † 27 Sept.*

GILBERT HAMILTON. Eger vestgötagogden Hiemsåter o. Bosgården. Ordförande i Skarab läns Hushålln.-Sällskap, v. ordf. i Smålands m. fl. prov. Hypoteksförening, ordf. i Kinnekulle-Lidköpings jernv. a.-b. Hedersled. af K. Landtbr. Akad. På sin tid led. af Riksd. F. K. o. statsrevisor. Biografi o. helsidesporträtt i ärg. IX:7.

AXEL CEDERBERG. Stud.-ex. 55, ex. fr. H. art. lärov. a. Marieberg 61, löjtn. v. Väg- o. Vatt-byggn. kåren 63, öfverste 01, afsked 02. Distr. adj. i Norra V. V. B. distr. 66, byråing. i V. V. B. styr. 85, distr. chef 92, byråchef 94, afsked 02. Ti. landshöfding i Vesterbottens län 02-03. Led. af Riksd. A. K. 80-81, af F. K. 85-07. Led. af statsutsk. 88, led. af bankoutsk. 89-95, led. af sersk. utskottet 04. Led. af kommittéer: ang. stambana gen. öfre Norrland 85, ang. jordregares vattenrätt 97-98, ang. förändr. utgån. sätt i generalstabens karta öfver Norrland 03, ang. omregler. af indeln. i läkaredistr. 04. Hedersled. af Vesterb. läns Hushålln. Sällsk. 02.

VICTOR WERNMARK. Stud.-ex. 57, med. lic. 84, öfverläkare v. Katarina sjukh. i Stockholm 84-07.

PETTER POHLMAN. Stud.-ex. 81, med. lic. 96, prakt. läkare i Ulläng (Vesternorr. län) 96-98, kommunal- o. sjukhusläkare i Nederkalix t. 04; sistn. år andre och sedan 11 förste stadsläkare i Söderhamn. Läkare vid folkskolorna derstädes 06.

CARL EKMAN. Sedan 89 redaktör af Eskilstuna-Kuriren En af nykterhetsrörelsens främste män. Har inlagt synnerlig förtjänst om sjukkasväsändet. Hänvisa till biografi och helsidesporträtt i ärg. XI:42. Led. af Riksd. F. K. sedan 11.

THEODOR LUNDGREN. Inneh. agentur i Bränd- o. Lifförsäkr. a.-b. Svea sedan 66. K. dansk v. konsul 68, nederländsk 77, engelsk 81. Led. af Strömstads stadsfullmäktige 63, dess o. d. i 38 år. Led. af styrelserna i A.-B. Göteborgs Banks afd.-kontor, Sparbanken sedan 66, nu v. ordf., Bränvinsbolaget, Samskolan, Navigationskolan 81-12. Landstingsman 70-09, de senaste åren v. ordf. Led. af Riksd. A. K. 81 samt 93-02.

GUSTAV ALLAN. Ex. fr. Teknolog. Inst. 75, anst. v. Stat. jernv. s. å., maskindir. 98, distr.-chef 10. På sin tid stadsfullmäktig i Östersund samt i Göteborg sedan 11.

EDVIN LÖWENADLER. Afg.-ex. fr. Teknolog. inst. 76, nivellör v. stat. jernv.-byggn. 76-82, stationsing. v. Skåne-Hall. jernv. 83, anst. a. jernv.-styr. kontrollkontor 84-86; brandinsp. i Brand- o. liförsäkr. a.-b. Skåne 87-08, v. verkst. dir. derst. sedan 09.

JOHN RUDHOLM. Ingeck 88 som delegare i sin faders kakelaffär i Norrköping, öfvertog den 1900 o. blef v. dess ombildande t. aktiebolag disponent. Led. af stadsfullmäktige, v. ordf. i styr. i handtv.-fören., o. d. i styr. i femte handtv.-distr., ordf. i Sveriges kakelind.-idk.-fören., led. af styr. i Sv. handtv.-organ. Ordf. i Norrk. arbetsgivarfören., led. af styr. i Centr. arbetsgivarförb.

TYCHO TULLBERG. Stud.-ex. 63, fil. dr. 69, docent i zoologi vid Upsala univ. 71, prof. i zoologi derst. 82-07. Led. af K. Vet.-akad., led. af Vet.-soc. i Upsala, led. af Fysiogr. sällsk. i Lund. Inspektör i Uplands nation 87-07. Biografi o. helsidesporträtt i ärg. IX: 2.

JOHAN (JOHN) LUNDGREN. Stud.-ex. 75, veterinär. 79, adj. v. Veterinärinst. 79-89, ti. prof. derst. 87-89, prof. i anatomi o. fysiologi derst. sedan 89. Förstånd. i institutet 96-01. Led. af K. Landtbr.-akad.

ADOLF JOHANSON. Stud.-ex. 84, fil. dr. 93. Amanuens v. Stockholms högskola 87-89, lektor v. K. Sjökrigsskolan 99.

CHRISTOFER VON PLATEN. U. löjtn. v. Skån. drag. reg. 73, löjtn. v. Gen. staben 82, mil. attaché i Wien 86-88, maj. v. Gen. stab. 93, v. Lifg.

t. öfv.-löjtnant v. Kronpr. hus. reg. 96, öfv. i armén 01, öfv. o. ch. f. Kronpr. hus. reg. 02, gen. major i armén och ti. chef i V. Arméfördeln. 08, chef i V. Arméfördeln. 10, chef i III Arméfördeln sedan 11. På sin tid ordf. i Krigshöfr., ordf. i direktionen ö. Gymn. Centralinst.

HALMAR WESTRING. Stud.-ex. 75, jur. kand. 81, e. o. not. i G. Höfr. s. å., v. häradshöfd. 84, ass. i G. Höfr. 91, ti. rev.-sekr. s. å., exp.-chef i civildep. 95, led. af lagbyrå 97, justitieråd 98; konsult. statsråd 01, chef i civildep. 02; ånyo justitieråd 05, ordf. i lagberedn. 09. Jur. hedersdr. i Upsala 07. Ordf. i Sv. kriminalist. fören. 11. Redigerar sedan 09 den å Nordstedt och Söners förlag utk. appl. af Sveriges rikets lag o. sedan 10 i fören. med S. Skarstedt Nytt juridiskt arkiv. Komm. m. st. k. N. O.

NILS SONESSON. Stud.-ex. 81, höfr.-ex. 84, v. häradshöfd. 91, rådmän i Söderhamn 94, borgmäst. derst. sedan 09. V. ordf. i styrelserna i Hälsingl. E. bank o. Söderhamns stads Sparbank. Ordf. i byggn.-nämnden o. hälsov.-nämnden. Landstingsman.

AMÉLIE GENBERG. i Toll †. Enka efter den år 75 bortgångne biskoppen, förutvarande professorn o. statsrådet, Paul Genberg.

CONSTANTIN (CONNY) BURMAN †. Stud.-ex. 51, kam.-ex. 53, elev v. Fria Konst. Akad. 60-62. På sin tid teckningslärare i artfurstarne samt v. ett flertal läroverk. Karrikyrist.

CLAES BREITHOLTZ †. U. löjtn. v. Göta liig. 80, major 06, öfv.-löjtn. v. Söderm. reg. sedan 10. Lärare i gymnastik o. vapenför. v. Krigsskolan 89-06.

SAMUEL (SAM) HAGSTRÖM †. U.-löjtn. v. Kronpr. husarreg. 93, löjtn. 99; inträdde i Kongostatsens armé 1900, avancerade t. kommandant m. Banskusa t. distr. Deltog m. utmärk. i flera strider. På sin tid framstående kapplöpare å svenska banor.

Forts. från sid. 29.

hågade för krig; de veta bäst, huru dåliga finanserna äro och huru små vinstutsikterna. Icke blott att Turkiet icke är någon föraktlig motståndare till lands, äfven om å andra sidan de turkiska truppernas öfverlägsenhet i grekisk-turkiska kriget mindre berodde på deras egen kvalitet än på motståndarnes demoralisation. Utan framför allt gäller, att stormakterna på grund af inbördes rivalitet och andra hänsyn ej kunna tänkas vilja tillåta någon förändring i det nuvarande läget i Europas oroliga hörn. Men de ansvarige ledarne drivas fram icke just af folken, men af de oansvariga agitatorerna, dessa som drömma om ett nytt Stor-Bulgarien, Stor-Serbien och Stor-Hellas! Så kan krigsbränden måhända icke återhållas. Hittills har Balkan-oron emellertid ingen annan verkan haft, än att den påskyndat fredsslutet mellan Italien och Turkiet.

Ett krigsutbrott på Balkanhalvön utgör gifvetvis en fara för världsfreden i det hela, ehuru den omständigheten, att Frankrike och Tyskland af ekonomiska grunder äro lika intresserade af att förekomma det, ingifver goda förhoppningar om, att kriget redan vid ingången skall komma af sig.

(Forts. fr. sid 22.)

få väl ljuga, de som alla andra. Det får man, vare sig man är rik eller fattig. Kanske litet mer bara, om man är fattig.

Han satt och såg på henne. Hans blick stack utan att han tänkte på det. Tungan låg tjock i munnen, och han svalde och svalde. Men han var trött i hufvudet, och han orkade inte... orkade inte börja...

— Jag fick aldrig veta hvar du höll hus i går kväll, kastade hon plötsligt om. Kortet på bordet, min herre!

— Jag var på operan.

— Och hörde mig? Du kära. Nå? Jag har vind i seglen nu, det kanske du inte vet. Men de andra vet heller ingenting. De ana inte att det inte är jag som sjunger utan att du sjunger i mig... du, du, du...

Och hon föll öfver honom med ett tacksamhetens nådaregn af smekningar. Plötsligt höll hon upp; med händerna på hans axlar mötte hon hans blick.

— Men du är dig inte lik. Hvad är det egentligen? Du säger ingenting. Hvar blef du af i går, efter operan?

— Jag väntade på dig.

— Men käraste...

— Du hade sällskap.

— En gammal god vän. Vi hade en liten supé några stycken.

— Hvar då?

— På Rosenbad.

— Din bil for Strandvägen. Jag såg hvar den stannade, jag tog en annan och följde efter.

— Ja, på det viset...

— Och jag väntade på dig, som jag sade nyss. I tre timmar. Då kom du, ensam. Jag såg dig när du for hem.

De stodo mot hvarandra, bleka, med hvita ögon, med tomma och ändå brinnande hjärnor. Hon ville säga något, men en plötslig trötthet, en besynnerlig likgiltighet för allting hindrade henne. På några minuter kände hon sig gammal. Hon tyckte att hon grånade invärtes.

— Och nu? kom det till sist.

Han såg förbi henne.

— Du duger inte, sade han med en röst som hon inte hade hört förr. Folk som du kan inte älska. Hvad har jag varit för dig? En roll. En ny motspelare. En sensation. En nyck. Det är äckligt alltihop. Du äcklar mig, hör du det. Gå tillbaka till ditt och låt mig vara i fred, nej, rör mig inte, jag skäms för dig och för mig också, jag bryr mig inte om något mer, men hvarför går du inte?...

Orden föllo som slag. Han hade små röda fläckar i pannan, och ett ärr öfver högra ögat rodnade också.

Hon sökte efter hans händer, men armarna föllo ner, tog ett steg mot dörren, stannade, tyckte att hon kände igen sig själf från någon roll och blef som förlamad. Utan ett ord var hon borta.

Hur hon kom ner för trapporna visste hon inte. Som en sömngångerska smög hon ut på gatan och gled in i mängden. Solen hade blåst bort; det var hösttungt och trist. Hon frös. Och hon var så trött att hon darrade, men hon måste gå. Det var det enda sättet att döfva den gnagande värken i bröstet. När hon kom hem, gick hon till sängs och lät sjukrapportera sig för kvällen. I ögonblicket kändes det som om hon inte skulle kunna ta en ton mera.

Där hon låg började hon tänka på honom. Hvad gjorde han nu? Hade han det svårt? Antagligen.

Men han var ung och så hade han sin vrede att hjälpa sig öfver det första värsta med, och sedan blef det väl alltid någon råd. Det var sämre för henne. Och med ens högg smärtan tag i henne på nytt, och hon jämrade sig högt som ett barn, låg och vred sig och kastade med hufvudet, men kunde inte komma ifrån tankarna, envisa, hamrande, ett slags plågans urverk som hon icke förmådde stanna.

Det blef omöjligt att hårda ut. Innan hon reflekterat var hon i kläderna igen och trampade om kring i sin våning. Doktorn kom och skref något på ett papper och gick. Han lämnade efter sig små hofsamma förmaningar, det vanliga skämtet och den vanliga tobakslukten. Det var skumt; hon vred upp den elektriska belysningen till stor parad och släckte alltsammans igen efter några minuter. Atala, papegojan, blef ursinnig. Hon skrek sitt eviga "kyss mig", grön af ilska. Slutligen lät det som ett halfhögt grål, och gatbullet tog bort det.

Den ensamma divan stod vid spegeln och såg på ett grått, nästan utplånadt ansikte i glaset. Ja, sade hon för sig själf, men när hon sagt det, visste hon inte hvad det var för en hemlig fråga hon svarat på. Plötsligt ringde hon på kammarjungfrun och sade till om en bil. Hon hade bara en enda tanke i hufvudet; att hon måste se honom, som hon lämnat, en gång till, tala med honom, förmå honom — till hvad? Det visste hon heller inte. Men hon ville se hans ögon och höra hans röst, de gamla ögonen och den gamla rösten, inte dem han hade när hon gick.

Åter blef hon stående i trappan, som för några timmar sedan. Hjärtat slog så att det gjorde ondt. Hon tog några steg och stannade. Ännu en trappa kom hon; då hörde hon en dörr öppnas högst uppe, det var hans. Han gick långsamt ner, han hade någon i sällskap, en kamrat tydligen. De talade om ett kliniskt fall, lugnt och intresserat på en gång.

Hon kände igen denna svala, hårda och behärskade röst som var hans när han demonstrerade något. Nu tyckte hon att den oblidkeligare än hans vrede nyss stängde ut henne, gjorde henne till luft, drog ett osynligt band omkring honom.

Hon var utstruken.

I tom skrämsel störtade hon i väg, ut på gatan, in i den väntande bilen. Hopkrupen i ett hörn for hon hem till sig, och som lyktorna dansade förbi i mörkret därute, dansade tankarna genom hjärnan, tills det blef svart alltsammans och hon fann en hvila i att inte längre orka tänka på någonting.

Men det sista hon såg för sig, innan hon somnade för att vakna som en gammal kvinna, var en röd lapp på operaaffischen: en inställd föreställning. Det stod en ung man och läste på lappen och ryckte på axlarna och gick vidare.

INNEHÅLL

Professor Evald Lidén (helsidesporträtt och biografi). — Prof. Wilamowitz-Moellendorff föreläser i Uppsala. — Ett guldbrylllopspar — Explosionen vid Alby. — Ett Amerika-ärf på 18 mill. kr. — Handelskammarkongressen i Boston. — Fördämningarne vid Näs kraftstation sprängda. — Regleringen af Svartån. — Fältmanövern i Vestergötland. — När Japans kejsare begrafades — Krigsöron på Balkan. — Porträttgalleriet. — En höstepilog, ber. af Bo Bergman.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan särskild medgifvande förbjudes vid laga påföljd.